

Régiók Bizottsága vélemény Tárgy: „Az Európai Bizottság közleménye az Európai Parlament, a Tanács, az Európai Gazdasági és Szociális Bizottság és a Régiók Bizottsága számára »Párbeszéd az Európai Unió és a tagjelölt országok civil társadalmi között«”

(2006/C 206/05)

A RÉGIÓK BIZOTTSÁGA,

TEKINTETTEL az Európai Bizottság alábbi közleményére a Tanács, az Európai Parlament, az Európai Gazdasági és Szociális Bizottság, valamint a Régiók Bizottsága részére: „Civil társadalmi párbeszéd az EU és a tagjelölt országok között” (COM(2005) 290 final)

TEKINTETTEL az Európai Bizottság 2005. június 29-i határozatára, mely szerint az Európai Közösséget létrehozó szerződés 265. cikkének első bekezdése alapján konzultációt kezdeményez az RB-vel;

TEKINTETTEL elnökének 2005. szeptember 29-i határozatára, melyben megbízta a „Külkapcsolatok” szakbizottságot vélemény kidolgozásával a következő témában: „Az Európai Bizottság stratégiai dokumentuma a bővítési folyamat eredményeiről”;

TEKINTETTEL véleményére a pénzügyi tervről: Az Európai Bizottság közleménye a Tanács és az Európai Parlament számára – Építsük fel közös jövőnket – Kihívások és pénzügyi eszközök a kibővített Unióban 2007–2013 között, COM(2004) 101 final, CdR 162/2004 ⁽¹⁾ fin, (előadó: Albert BORE, Birmingham város önkormányzatának tagja (UK/PSE));

TEKINTETTEL a következő témában kiadott véleményére: az Európai Bizottság ajánlása Törökország előrehaladásáról a csatlakozás felé (COM(2004) 656 final, CdR 495/2005, előadó: Helene LUND, Farum város önkormányzatának tagja (DK/PSE));

TEKINTETTEL a Horvátország európai partnerségében megfogalmazott elvekről, prioritásokról és feltételekről szóló tanácsi határozatra irányuló javaslattal (COM(2004) 275 final) kapcsolatban megfogalmazott véleményére (CdR 499/2004, előadó: Isidoro GOTTARDO, Friuli Venezia Giulia regionális tanácsának tagja (IT/PPE)),

TEKINTETTEL az Európai Bizottság által tartott, „Az aktív európai polgárság jövőbeni programja 2007–2013” című nyilvános online konzultáció eredményeire,

TEKINTETTEL a Tanács 2004. január 26-i határozatára az aktív európai polgárságot (a polgári részvételt) támogató közösségi cselekvési program létrehozásáról (2004/100/EK),

TEKINTETTEL a „Külkapcsolatok és decentralizált együttműködés” szakbizottság által 2006. február 28-án elfogadott véleménytervezetre (CdR 50/2006) (Előadó: Isidoro GOTTARDO, Friuli Venezia Giulia regionális tanácsának tagja (IT/PPE)),

MIVEL

- 1) A tagjelölt országok civil társadalma alapvető szerepet játszik az európai integrációs folyamatnak a polgárokkal való megismertetésében, és a nemzeti, regionális és helyi hatóságok támogatásában, hogy a szükséges gazdasági, társadalmi és politikai erőfeszítésekkel eredményesen lezárhassák a csatlakozási folyamatot;

⁽¹⁾ HL C 164 2005. július 5., 4. o.

- 2) Az EU és a tagjelölt országok civil társadalmi közötti párbeszéd szükségese ahhoz, hogy meggyorsítsuk és elmélyítsük egymás társadalmi-politikai megismerésének folyamatát és egymás kultúrájának tiszteletben tartását;
- 3) Az EU, illetve a tagjelölt országok civil társadalmaira épülő és a kölcsönös megértést, valamint az európai integrációs folyamattal kapcsolatos ismeretek terjesztését szolgáló hálózatok kialakítása révén biztosítható a decentralizált megközelítésmód.

2006. április 26–27-én tartott 64. plenáris ülésén (az április 27-i ülésnapon) egyhangúlag elfogadta az alábbi véleményt:

1. A Régiók Bizottsága álláspontja

1.1 Általános megjegyzések

A Régiók Bizottsága

1.1.1 **kedvezően fogadja** az Európai Bizottság közleményét arra vonatkozóan, hogy tegyék működőképessé a civil társadalmak közötti párbeszédre alapuló és a Törökországra, Horvátországra, valamint az egyéb uniós tagjelölt országokra irányuló stratégia „harmadik pillérét”;

1.1.2 **osztja** azt a véleményt, hogy az európai intézmények irányítsák figyelmüket a tagjelölt országok polgáira, hiszen őket a múltban mindig háttérbe szorították a korábbi bővítésekkel kapcsolatos döntéseknél, azok következményeinél és az azokban rejlő lehetőségeknél; mindez ahhoz vezetett, hogy az emberek inkább csak „elszenvedték” az integrációs folyamatot, ahelyett, hogy abban aktívan részt vettek volna;

1.1.3 a Tanács 2005. október 3-i határozatához **kapcsolódva** – amely hangsúlyozza, hogy feltétlenül gondoskodni kell arról, hogy a polgárok egyetértsenek a csatlakozási folyamattal – az RB azt a **nézetet képviseli**, hogy a Közösség folyamatos bővítésének következményeiről szóló tájékoztatás ne korlátozódjon a tagjelölt országok polgáira, hanem a tagállamok civil társadalmi szereplőire is kiterjedjen. A közösség befogadóképességét mint fontos csatlakozási feltételt az alapján is méri, hogy az uniós polgárok milyen mértékben fogadják el a jövőbeni bővítéseket.

1.1.4 **egyetért** az Európai Bizottság döntésével, amely szerint az Európai Unióhoz való csatlakozás folyamata során be kell vonni a regionális és a helyi önkormányzatokat a valamennyi tagjelölt országgal folytatandó politikai párbeszédbe; ezért kiemelt partnernek **tekinti magát** az Európai Bizottság stratégiájának harmadik pillérének belül, mivel közvetlenül felkéri, hogy mozdítsa elő a civil társadalmak közötti párbeszédet; tehát kéri, hogy közvetlenül vonják be az Európai Bizottság jövőbeni tevékenységébe a civil társadalmak közötti párbeszéd területén, különös tekintettel a tájékoztatásra és a kommunikációra irányuló intézkedésekre;

1.1.5 **rámutat** az Európai Bizottság közleményében fennálló egyensúlytalansági helyzetre, hiszen ez a dokumentum szinte teljes egészében csak Törökországgal foglalkozik; úgy véli, hogy hasznosabb lett volna horizontálisabb megközelítést alkalmazni a harmadik pillérrel kapcsolatos közlemény elkészítésekor, hogy

a dokumentum Törökországon és Horvátországon túl valamennyi tagjelölt országra kiterjedjen;

1.1.6 különösen arra az egyenlőtlenségre **hívja fel a figyelmet**, amely a közlemény pénzügyi megközelítésében tapasztalható: minimális hivatkozási keret kerül ugyanis meghatározásra – noha ideiglenes jelleggel – a Törökországra irányuló tevékenységek vonatkozásában; nem létezik azonban ilyen keret a Horvátországgal kapcsolatos tevékenységekre;

1.1.7 szükségesnek **tartja**, hogy az Európai Unió tagállamaira hagyjuk a tagjelölt országok saját területén élő polgáira irányuló kommunikációs és integrációs politika megtervezését, ezzel szemben úgy **véli**, hogy az Európai Bizottság szerepének jobban megfelel az európai integrációs folyamat okait, jelentőségét és lehetőségeit bemutató, mind a jelenlegi, mind az esetleges jövőbeni tagjelölt országokra érvényes megközelítésmód kialakítása, amely a valamennyi tagjelölt ország polgáira irányuló, a regionális és helyi hatóságok által végrehajtandó kommunikációs terven keresztül valósul meg;

1.1.8 e tekintetben **hangsúlyozza** annak szükségességét, hogy egyfajta „Civil társadalmak európai hálózata” elnevezésű szervezetet kellene megbízni azzal a feladattal, hogy – részére megfelelő finanszírozást biztosítva – mutassa be az egyes tagjelölt országok polgárainak az európai integrációs folyamat történetét, intézményeit, okait és perspektíváit, különös tekintettel az európai polgárság jelentőségére, amely a csatlakozási folyamat végén járul a nemzeti állampolgársághoz. E hálózat a tagjelölt országok civil társadalmában, illetve iskoláin és egyetemeken működne;

1.1.9 **javasolja** továbbá találkozók tervezését és intézményesítését az Európai Unió regionális és helyi képviselői, valamint valamennyi tagjelölt ország regionális és helyi képviselői között. Mindez még nem szilárdult meg sem Horvátország, sem a potenciális tagjelölt nyugat-balkáni országok vonatkozásában, mely utóbbiak a Stabilizációs és Társulási Megállapodások első modelljeit alkalmazzák;

1.2 Folyamatban lévő és új tevékenységek: Törökország

1.2.1 **ismételten hangsúlyozza** azon meggyőződését, hogy szükséges közös konzultatív bizottságok létrehozása a helyi török önkormányzatokkal, ugyanakkor aggodalommal jegyzi meg, hogy a török nemzeti hatóságok még nem tették meg a szükséges lépéseket az RB–Törökország bizottság tényleges létrehozása érdekében;

1.2.2 **tudomásul veszi** az Európai Bizottság javaslatát, mely szerint be kell vonni az NGO-kat a török polgárok uniós tagállamokon belüli integrációjának folyamatába, azonban **hangsúlyozza**, hogy ezen folyamat megkönnyítéséhez elengedhetetlen a helyi közösségeket bevonó decentralizált megközelítés;

1.2.3 **kiemeli** annak szükségességét, hogy az Európai Bizottság készítsen éves speciális jelentést a törökországi kisebbségek jogainak tiszteletben tartásáról, és úgy **véli**, ésszerű lenne meghatározni egy fix kvótát arra vonatkozóan, hogy az előcsatlakozási támogatások mekkora része fordítandó a kisebbségi jogok védelmével és a kisebbségi és a regionális nyelvek használatával foglalkozó NGO-k és helyi képvisleti szervezetek támogatására;

1.2.4 **üdvözli** az Európai Bizottság kezdeményezését a nők jogaiért és az esélyegyenlőségért küzdő szervezetek védelmében, és **hangoztatja** annak szükségességét, hogy mozdítsuk elő és kísérjük figyelemmel a nőknek a helyi szintű politikai életben való tényleges részvételét;

1.2.5 **üdvözli** a török egyetemi hallgatók részvételét a Jean Monnet közösségi programokban, azonban elengedhetetlennek **tartja** e kezdeményezés – akár új technológiákon keresztül történő – decentralizálását és kibővítését, hogy abban egyrészt a peremterületeken elhelyezkedő egyetemek, másrészt a felsőfokú tanulmányokig el nem jutó diákok is részt tudjanak venni;

1.2.6 **üdvözli** a kulturális cserekapcsolatok fejlesztését, amely az Európai Unióval folytatott párbeszéd központi elemévé válhat, és arra **ösztönzi** az Európai Bizottságot, különösen annak ankarai delegációját, hogy alkalmazzon decentralizált szemléletmódot, amely megfelelőképpen figyelembe veszi a peremterületeken és Törökország azon területein működő nem kormányzati szervezeteket, ahol kisebbségi nyelveket beszélnek, amelyek védelmét akár a „Kultúra és média” közösségi programokon keresztül is elő kellene mozdítani;

1.2.7 **egyetért** azzal, hogy ösztönözni kell a vallási közösségek és szervezetek közötti párbeszédet, és **szeretne** erről megfelelő tájékoztatást kapni a civil társadalmak közötti párbeszéddel kapcsolatos jövőbeni közlemények révén;

1.2.8 **megítélése szerint** hasznos aktívan bekapcsolódni a világhálón folyó nyilvános viták elősegítésébe, valamint részt venni azokban a tematikus tevékenységekben, amelyeket az Európai Bizottság szervez a Törökországgal kapcsolatos információkat tartalmazó weboldalon;

1.3 Folyamatban lévő és új tevékenységek: Horvátország

1.3.1 **sajnálatosnak tarja**, hogy a Horvátországgal kötött Stabilizációs és Társulási Megállapodás szövege nem tartalmazza a Régiók Bizottsága és a horvát regionális és helyi önkormányzatok közötti konzultatív vegyes bizottság létrehozását; **felhívja** az Európai Bizottságot e kérése támogatására, hogy a hasonló hibák elkerülhetők legyenek a nyugat-balkáni térség más potenciális tagjelölt országai vonatkozásában;

1.3.2 **megjegyzi**, hogy növekszik Horvátország részvétele a közösségi programokban, és **kívánatosnak tartja** a horvát és az európai városok közötti ikerintézményi együttműködésnek a „Polgárok Európáért” program révén való megerősítését, illetve a horvát megyék és az európai régiók – különösen az Európai Unióhoz 2004-ben csatlakozott tagállamok 1. célkitűzésbe tartozó régiói – közötti partnerség megszilárdítását, akár a Leonardo da Vinci program révén is;

1.3.3 **felhívja** az Európai Bizottság figyelmét, hogy fordítson megkülönböztetett figyelmet a horvát civil társadalomban a kisebbségi nyelvek, a kétnyelvűség, valamint a kisebbségi jogok tiszteletben tartásának támogatására;

1.3.4 **üdvözli** az Európai Bizottság azon kezdeményezését, hogy a nagyközönség számára az Európai Unióról szóló információkat szolgáltató televíziós programok finanszírozására irányuló projektjeibe bevonja az európai regionális és helyi média által készített programokat is; ebben az összefüggésben és a fenti kezdeményezés sikeressége érdekében **hangsúlyozza**, hogy fontos a regionális és a nemzeti kisebbségek nyelvének használata;

1.3.5 elengedhetetlennek **tartja** a horvát civil társadalom aktív részvételét fejlesztő új tevékenységek között a határokon átnyúló együttműködés ösztönzését, különösen az európai régiók és a vallások közötti párbeszéd előmozdítása révén;

1.3.6 **tudomásul veszi** a horvát kormány azon szándékát, hogy a „Civil társadalom fejlesztésére irányuló nemzeti stratégiát” dolgoz ki, és tanácsot hoz létre a civil társadalom fejlesztésére. Ez utóbbi testület feladata, hogy biztosítsa a szükséges átláthatóságot a horvát civil társadalom tevékenységeire szánt nemzeti pénzalapok elosztásának mérlegelése során;

2. A Régiók Bizottsága ajánlásai

2.1 Általános ajánlások

A Régiók Bizottsága

2.1.1 ésszerűnek **tartja**, hogy az Európai Bizottság 2006-tól kezdődően évente készítsen összefoglaló dokumentumot a civil társadalmak közötti párbeszéd helyzetéről, amely kiegyensúlyozottabb, tekintetbe veszi a tagjelölt országok eltérő körülményeit, és magában foglal egy, a vallási közösségek és szervezetek közötti párbeszédéről szóló külön jelentést;

2.1.2 **kéri**, hogy a civil társadalmak közötti párbeszédéről szóló jövőbeni közleményekhez rendszeresen csatolják a civil társadalmak közötti párbeszéd fejlesztésére irányuló tevékenységek finanszírozására szolgáló, az egyes tagjelölt országokra lebontott pénzügyi keretet;

2.1.3 **javasolja**, hogy az Európai Bizottság mérlegelje az egymás történelmét, kultúráit, valamint az európai integrációs folyamatot bemutató „Civil társadalmak európai hálózatának” létrehozását, amely tekintetbe veszi az EU kulturális, nemzeti, regionális és helyi különbözőségeit, és az iskolákon és az egyetemeken keresztül éri el az EU és a tagjelölt országok polgárait;

2.1.4 **hangsúlyozza**, hogy a párbeszédnek az európai integráció pozitív szempontjaira kell összpontosítania.

2.1.5 **ösztönzi** az Európai Bizottságot, hogy használja a Circom hálózatot és az európai városokban és régiókban, valamint a tagjelölt országokban működő magán televíziós csatornákat a nagyközönségnek szánt televíziós programok készítésére, az EU és a tagjelölt országok civil társadalmi közötti párbeszéd fejlesztése érdekében; **felkéri** az Európai Bizottságot, hogy segítse elő a török és a horvát nemzeti, regionális és helyi sajtó – beleértve a kisebbségi sajtót – újságíróinak részvételét az RB plenáris ülésein;

2.1.6 úgy **véli**, hogy különös figyelmet kell fordítani az esélyegyenlőség tiszteletben tartására és a nőjogi szervezetek szerepére, ezért javasolja, hogy az Európai Bizottság biztosítson elsőbbséget az NGO-k által benyújtott projekteknek, az esélyegyenlőség tiszteletben tartása és a nők szociális és politikai tevékenységekben való részvételének előmozdítása érdekében. Ebben az összefüggésben **kéri** az Európai Bizottságot, hogy készítsen specifikus programokat a tagjelölt országok számára, amely programok a gazdasági, a társadalmi és a politikai életben, valamint az oktatásban és a médiában tapasztalható közvetlen és a közvetett diszkrimináció jelenségeinek leküzdésére irányulnak;

2.1.7 **felhívja** a figyelmet arra a tényre, hogy Horvátország jelenleg ki van zárva az aktív európai polgárság (polgári részvétel) területén működő szervezetek támogatására irányuló közösségi cselekvési tervből;

2.2 Törökország

2.2.1 **tudomásul veszi**, hogy az Európai Bizottság becslése szerint a civil társadalmi párbeszéd finanszírozásához szükséges összeg a 2006. évre 40 millió euró; e tekintetben **szükségesnek ítéli** a rendelkezésre álló pénzalapok felhasználásának féldőben történő ellenőrzését, ugyanakkor **véleménye szerint** a konkrét igényeket figyelembe vevő megközelítés praktikusabb, mint az előre meghatározott százaléku támogatás biztosítása, ahogyan ez az Európai Bizottság közleményében szerepelt. Fenntartaná azonban a többéves időtartamra előre meghatározott kvótát, amely ösztönözné a kisebbségi jogok védelmével és a kisebbségi nyelvek használatával foglalkozó NGO-k és helyi képviselői szervezetek tevékenységét;

2.2.2 **sürgeti** a török hatóságokat, hogy tegyék meg a török helyi önkormányzatok és az RB részvételével működő közös konzultatív bizottság létrehozásához szükséges lépéseket;

2.2.3 **ösztönzi** az Európai Bizottságot, hogy a nagyvárosokon és a nagyobb török egyetemeken kívül is biztosítson finanszírozást a Jean Monnet programok és a „az európai integrációs tananyag az egyetemeken” elnevezésű Jean Monnet Projekt számára; ésszerűnek **tartja** hasonló programok előkészítését, amelyek a középfokú oktatásban résztvevő diákokra irányulnak;

2.2.4 **javasolja**, hogy alakítsunk ki szoros kapcsolatokat a helyi önkormányzatokat képviselő szervezetekkel és a regionális, valamint a helyi médiával, hogy bevonjuk a Törökország peremterületein működő NGO-kat;

2.2.5 **ösztönzi** az Európai Uniót, hogy intézzen nyomatékos felhívást a török hatóságokhoz: gondoskodjanak a nők megfelelő arányú képviseléről a helyi politikai testületekben; ebben az értelemben **kívánatosnak tartja** egy évente odaítélendő európai díj létrehozását, amely a törökországi helyi politikában aktív nők tevékenységét ismerné el;

2.2.6 **javasolja** az Európai Bizottságnak a török és az európai uniós városok közötti ikerintézményi együttműködés előmozdítása érdekében, hogy gyakoroljon befolyást az RB tagjaira annak érdekében, hogy minden évben „fogadjanak örökbe” meghatározott számú önkormányzatot, és segítsék őket az európai helyi önkormányzatokkal való ikerintézményi kapcsolatok kialakításában, például egy az Európai Bizottság által vele együttműködésben megszervezett éves konferencia alkalmával;

2.2.7 **kéri** az Európai Bizottságot, hogy vonja be a Régiók Bizottságát a világhálón való nyilvános viták előmozdítására irányuló tematikus tevékenységbe, valamint a bővítéssel és a civil társadalmak közötti párbeszéd keretében Törökországban szervezett tevékenységekkel kapcsolatos információkat tartalmazó weboldal beindításába.

2.3 Horvátország

2.3.1 **kéri** az Európai Bizottságot, hogy a 2006-os tervezési időszaktól kezdődően irányozzon elő finanszírozást a civil társadalmak közötti párbeszédrel kapcsolatos tevékenységekre, mégpedig az előcsatlakozási támogatási program keretében rendelkezésre álló éves dotáció terhére megállapított konkrét összeg formájában;

2.3.2 **ismételten kifejezi** érdeklődését a horvát regionális és helyi önkormányzatokkal folytatandó párbeszéd iránt, és **kéri**, hogy az egyéb nyugat-balkáni országokkal kötendő Stabilizációs és Társulási Megállapodások tartalmazzák az RB részvételével működő konzultatív vegyes bizottság létrehozását;

2.3.3 **javasolja** a horvát megyei önkormányzatok és az 1. célkitűzésbe tartozó (2007-től: konvergencia-célkitűzés) európai régiók közötti konkrét ikerintézményi programok létrehozását az előcsatlakozási közösségi pénzalapok felhasználása terén bevált gyakorlatok cseréje és – a Leonardo da Vinci képzési programon keresztül – regionális partnerségek részletekre kiterjedő tervezése céljából;

2.3.4 **javasolja** a kölcsönös megismerést elősegítő tájékoztató program létrehozását, valamint az európai üzenet helyi szinten történő közvetítését, a nemzeti kisebbségek nyelvén is, a horvát regionális média igénybevételével, beleértve a nemzeti kisebbségek képviselőit;

2.3.5 **kéri** az Európai Bizottságot, hogy védje a horvátországi nemzeti kisebbségek képviselőinek tevékenységét, és készítsen a nemzeti kisebbségek jogainak tiszteletben tartásáról szóló éves jelentést, különös tekintettel a helyi és regionális közigazgatási szerveknél a törvény értelmében alkalmazandó kétnyelvűsége;

2.3.6 **javasolja**, hogy Horvátország 2007-től vehessen részt az aktív európai polgárság (polgári részvétel) területén

működő szervezetek támogatására irányuló közösségi cselekvési tervben;

2.3.7 **javasolja**, hogy az Európai Bizottság kérje: az EU civil társadalmának egy képviselője megfigyelőként vehessen részt a horvát kormány által a civil társadalom fejlesztésére létrehozott tanácsban.

Brüsszel, 2006. április 27.

a Régiók Bizottsága
elnöke
Michel DLEBARRE

Régiók Bizottsága vélemény Tárgy:

- „Az Európai Bizottság közleménye a Tanácsnak, az Európai Parlamentnek, az Európai Gazdasági és Szociális Bizottságnak és a Régiók Bizottságának – A harmadik országok állampolgárainak az Európai Unióban történő beilleszkedése keretrendszerének közös programjáról”
- „Az Európai Bizottság közleménye a Tanács, az Európai Parlament, az Európai Gazdasági és Szociális Bizottság és a Régiók Bizottsága részére – A migráció és a fejlődés kapcsolata: az EU és a fejlődő országok közötti partnerségre vonatkozó egyértelmű iránymutatások”
- „Javaslat európai parlamenti és tanácsi irányelvre a harmadik országok illegálisan tartózkodó állampolgárainak visszatérésével kapcsolatban a tagállamokban használt közös normákról és eljárásokról”

(2006/C 206/06)

A RÉGIÓK BIZOTTSÁGA

tekintettel az Európai Bizottság a Tanácsnak, az Európai Parlamentnek, az Európai Gazdasági és Szociális Bizottságnak és a Régiók Bizottságának szóló közleményeire: „A migráció és a fejlődés kapcsolata: az EU és a fejlődő országok közötti partnerségre vonatkozó egyértelmű iránymutatások” (COM(2005) 390 final), illetve „A harmadik országok állampolgárainak az Európai Unióban történő beilleszkedése keretrendszerének közös programjáról” (COM(2005) 389 final);

tekintettel az európai parlamenti és tanácsi irányelvre tett javaslatra a harmadik országok illegálisan tartózkodó állampolgárainak visszatérésével kapcsolatban a tagállamokban használt közös normákról és eljárásokról (COM(2005) 391 final);

tekintettel az Európai Bizottság 2005. szeptember 1-jén hozott határozatára, mely szerint az Európai Közösséget létrehozó szerződés 265. cikkének első bekezdése alapján a fenti tárgyban kikéri a Régiók Bizottságának véleményét;

tekintettel a Régiók Bizottsága elnökének 2005. szeptember 23-án hozott határozatára, mely szerint az elnök megbízza a „Külkapcsolatok” szakbizottságot a fenti témájú vélemény kidolgozásával;